



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

718. An, & qualiter Ecclesiis regularibus & monasteriis, vel etiam aliis collegiis seu corporibus ecclesiasticis competat jus conferendi beneficia, præsertim Ecclesiarum sibi unitarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

& ad illorum petitionem collatio sine illis facta irritanda est, quamvis etiam ii, si velint, collationem ratificare possint. Licet enim jus eligendi vel conferendi spectet ad canonicos tanquam ad collegium, & non ad illos ut singulos; cum jura Collegii seu universorum non sint singulorum, actus tamen ipse, scilicet eligere, conferre, sunt singulorum personarum, & exercentur à singulis jure suo singulari, ut sunt pars collegii. Secus est, si actus aliquis pertinet ad plures, ut ad Collegium, sive est communis, non ut singulis, sed universis; tunc enim non potest unus solus illum rescindere. Pirh. loc. cit. n. 72. citans Franc. Jo. And. Jo. Monach. & Anchar. in cit. c. cum in Ecclesia.

3. Respondeo tertio: quod si collatio beneficii non sit libera, sed necessaria, quia mandata est fieri certæ personæ à Superiore, etsi tunc Capitulares non vocati agere non possint de contemptu, possunt tamen agere contra rescriptum beneficiale impetratum, aut contra formam processûs, vel contra collatarium, ne per subreptionem vel indignus quis promoveatur ad beneficium; cum ex eadem ratione alios actus Capitulares, quod ipsis absentibus illegitimè facti sint, impugnare possint; quippe cum ipsorum tanquam membrorum Capituli intersit. Pirh. loc. cit. n. 73.

4. Respondeo denique: dum Superior mandat Capitulo aliquid, quod juris est, v. g. ut alicui Canoniatum conferat, fieri id debet à majori parte Capituli congregati, quia collegialiter perfici debet; si verò mandet, quod solum est facti, v. g. personam, cui contulit, installet seu mittat in possessionem, singuli Capitulares mandarum hoc seu gratiam jam factam, etiam aliis nolentibus, exequi possunt, etiam extra Capitulum. Pirh. cit. n. 73.

PARAGRAPHVS VI.

De collatoribus cæteris inferioribus, puta Collegiis, Monasteriis, Vniuersitatibus, Prælatibus, Regibus, aliisque Laicis; de existentibus in possessione conferendi, ubi de sequestro, conductore, excommunicato.

Questio 717. An, & qualiter competat Ecclesiis Collegiatis jus conferendi beneficia earundem?

Respondeo: de hoc actum sufficienter supra, ubi de potestate Episcopi conferendi beneficia in Collegiatis, vide Garc. p. 5. c. 4. à num. 58. Lott. l. 2. q. 21. n. 35. quid verò sit circa beneficia alia extranea eis unita seu incorporata, dicitur quæst. seq.

*

Questio 718. An, & qualiter Ecclesiis Regularibus & Monasteriis (idem tamen etiam est quoad alia Collegia, seu corpora Ecclesiastica) competat jus conferendi beneficia, præsertim Ecclesiarum sibi unitarum?

1. Respondeo primo: præter ea, quæ dicta sunt supra, ubi de constituendis Vicariis in parochialibus, item ubi de potestate Episcopi conferendi beneficia in Ecclesiis regularibus exemptis, vel non exemptis, potest Monasterio non solum competere jusp. ad Ecclesias faculares, seu beneficia secularia, nimirum vel ex donatione Laici patroni, vel ex proprio facto fundationis. Lott. l. 2. q. 12. n. 2. Laym. in c. sicut, de suppl. neg. Prælat. n. 7. in quo casu Monasterium nullos ex parochia reditus accipere potest, neque jus ullum sibi in presbyterum illius usurpare. Laym. ibid. juxta cit. c. sicut. & c. in Lateranensi, de præb. & c. unic. de Capellis, in 6. & c. sane 16. q. 2. Verum etiam, quamvis jus commune refragari videatur, ex jure aliquo speciali nancisci potest Monasterium jus liberè conferendi istiusmodi beneficia; cum hoc jus conferendi neque sit jurisdictionis, neque Ordinis Episcopalis. Lott. loc. cit. num. 5. juxta Clem. unic. de suppl. neg. Prælator.

2. Quinimo ex consensu ipsius Episcopi, vel Papa acquiri potest Monasterio institutio non solum illa, quæ dicitur collativa tituli, cujus subjectum est beneficium; sed & illa, quæ dicitur auctorizabilis, & est concessio auctoritatis exercendi curam animarum, cujus subjectum est cura animarum, tamen aliàs supra utraque Episcopus fundet intentionem suam de jure communi per regulam generalem. c. omnes Basilicæ. Lott. loc. cit. n. 6. 7. 8. citans Abb. in c. de Monach. de præb. nu. 7. Et dum conceditur Monasterio ecclesia secularis sine populo in usus proprios (subsistente causâ, v. g. ut subveniatur egestati Religiosorum, juxta c. Diac. ni. d. 93.) poterit Monasterium, nisi ecclesia concessa fuerit collegiata, inde extrudere omne servitium secularium, Lott. loc. cit. n. 9. citans Anchar. in cit. c. de Monach. dum verò ecclesia cum populo conceditur Monasterio in ejus usus; teneaturque tunc Monasterium habere Rectorem seu Vicarium perpetuum; quia tamen cura populi seu animarum semper radicatur in Episcopo, Monasterium habebit quidem jus conferendi ecclesiam illam, illiusque regimen; sed non regimen seu curam animarum, utpote inabdicabilem ab Episcopo. Lott. num. 10. citans Gemin. in c. 1. & 2. de Capell. Monach. ne tamen illa regimina ita quodammodo annexa per diversos ministros præstentur, indutum est, ut Rector præsentetur per Monasterium, & instituat per Episcopum, non quidem institutione collativâ (utpote quæ spectabat ad ipsum Monasterium, & per quam Lott. videtur intelligere ipsam collationem tituli seu beneficii) sed auctorizabili. Lott. n. 11. de qua institutione auctorizabili ejusque effectu vide eund. l. 1. q. 35. ex n. 12. & q. 33. ex num. 99. Idem videtur velle Laym. in c. sicut, de suppl. neg. Prælat. n. 7. dum ait, quod si ecclesia quod ad temporalia & spiritualia (quod ipse vocat pleno jure) concessa est ab Episcopo, ita nimirum, ut ratione populi non sit exempta à jurisdictione Episcopi præsentandum esse Vicarium ab Episcopo examinandum & instituendum, idque, sive de cætero monasterium ipsum sit exemptum secun-

secundum se, siue nondum per rō presentandum videretur intelligere providendum collativē, & per rō instituumdum tubintelligere, auctorizabiliter. Quōd si etiam huiusmodi concessio fiat per Episcopum pleno iure respectu spiritualium (quid sit respectu vistratiōis, & eorum, quz sunt ordinis, hęc enim non veniunt sub concessione facta, pleno iure. Lott. n. 14. ex Imol. & Butrio in c. de Monach.) institutio utraque & collativa & auctorizabilis erit penes monasterium; non quidem iure proprio, quasi ab Episcopo avulsā, & in monasterium translata, quod ut dictum est, impossibile; sed iure & vice illius, adeo ut monasterium in hoc dicatur Vicarius Episcopi. Lott. n. 13. ex Jo. And. in cit. c. de Monach. n. 10.

3. Au verò in hoc casu examen quōque ipsum faciendum sit à Monasterio, seu ejus Prælatō vice Episcopi, an adhuc ab ipso Episcopo, non dicit Lott. Quōd si tamen etiam Ecclesia parochialis ita quoad temporalia & spiritualia monasterio (idem est de alio collegio, etiam seculari) concessa foret, nimirum à Papā, ut ratione quoque populi exempta sit, seu subducta jurisdictioni spirituali (quod Layman vocat iure plenissimo concessam) adeoque Monasterium seu ejus Prælatō haberet jurisdictionem quasi Episcopalem, ita ut sine dependentia ab Episcopo diocesis instituere, & destituere posset; ut Rodriq. Tom. 1. reg. 99. q. 36. a. 1. examen indubitato non ab Episcopo, sed à Prælatō monasterii habendum, eidemque competeret institutio auctorizabilis etiam ut videretur non vice seu iure Episcopi, sed iure proprio à Papā ei concessio, quod videretur velle Lott. loc. cit. n. 32.

4. Idem etiam simpliciter, absque eo, quōd faciat mentionem exemptionis ratione populi, tradit Tond. qq. benef. p. 2. c. 1. §. 5. n. 12. his fere verbis: dum loquimur de unione facta pleno iure, verba illa habere possunt duplicem sensum. Primo quoad spiritualitatem & temporalitatem, non tamen quoad potestatem auctorizandi pro administratione curz animarum, & tunc debet à monasterio deputari Vicarius temporalis ad nutum amovibilis; sed quicūque Vicarius instituitur, debet approbari ab Episcopo, ut videat, num capax sit exercendi curam animarum, citat pro hoc declarat. S. Cong. apud Barb. Episcopus tamen hunc Vicarium amovere non posset, nisi ex causa, propter quam beneficio privandus esset, si esset perpetuus; sed ejus revocatio & destitutio ad nutum monasterii seu Abbatis spectat. Secundo dicta verba pleno iure intelligi possunt, quōd plenum jus consistat in potestate temporalia administrandi, nec non spiritualia, etiam quoad potestatem permittendi administrationem curz animarum non auctorizabilem ulterius ab Episcopo. Et in hoc casu ne quidem ad effectum, ut nominatus declaratur capax curam & sacramenta administrandi, ad Episcopum recurrendum est. Sed solum monasterium seu illius rector vel Abbas nominabit, removebit & declarabit aptum ad curam animarum Vicarium illum temporalem, citat pro hoc Riccio in 2. pr. aurea variat. resol. c. 293. concl. 6. subditidem Tond. n. 13. diligenter notandum, quōd ista omnia videntur correctā per Trid. sess. 7. c. 17. ita ut per illum permittit sit Episcopis apponere Vicarios in beneficiis unitis Monasterio, capitulo, dignitati; idque non obstante ullā consuetudine & exemptione, nisi tamen hęc concessa fuisset post Trid. etiam absque ejus derogatione, citat pro hoc Barb. in c.

R. Leuten. Fori Benef. Tom. 11.

exspiranda. de prab. §. qui vero. Garc. p. 11. c. 2. n. 5. ita tamen ut arbitrium illud Episcopi debeat esse regulatum, & cum iusta & rationabili causa, ex Garc. loc. cit. n. 8. & partibus citatis & auditis. Sed de hoc vide dicta ad initium prima part.

5. Quōd si etiam concessio facta ab Episcopo vel Papa pleno iure respectu temporalium tantum, seu conceditur Monasterio Ecclesia, ita ut inde possit percipere omnes redditus illius, eōsque in suos usus & utilitatem convertere, & sic beneficium effectum sit de mensa Monasterii, omne jus Episcopale præservatur Episcopo: proinde cum ibi statuendus sit Rector, qui præsit Ecclesiæ eodem modo, quo prius, quia Ecclesia debet conservari in pristino statu, in quo nimirum quoad hoc erat ante istam incorporationem seu unionem quoad temporalia tantum. Lott. n. 15. Tond. loc. cit. n. 6. potest quidem monasterium ibidem deputare rectorem, etiam amovibilem, modò consuetum servitium Ecclesiæ non fraudetur, ut Lott. cit. n. 15. citans Jo. And. in cit. c. de Monach. n. 9. (quod tamen negare videtur Tond. dum ait: Monasterium non posse in hoc casu deputare Vicarium; cum penes illud nullum jus spirituale remaneat, sed unio seu incorporatio tantum facta fuit de rebus temporalibus, pro quibus Monasterium non eget Vicario; nec quamvis eo maxime egeret, is curam animarum exercere posset) debet tamen persona rectoris presentari Episcopo, qui habet illam instituere. Lott. loc. cit. n. 16. citans Abb. in c. de Monach. n. 2. & 8. Et sic monasterium in hoc casu non habebit nisi præsentationem rectoris, Episcopus verò institutionem, ad quam tamen institutionem Episcopus non procedit, nisi prævia assignatione congrua. Lott. n. 19. de quo aliās. Quin etiam ex eo, quōd Ecclesia v. g. parochialis sit incorporata seu unita, vel potius donata quoad temporalia tantum, nimirum ut relicta congrua portione presbytero reliqui proventus cedant Monasterio, præsentationem presbyteri non spectare ad monasterium, nisi etiam simul donatum sit jus præsentandi rectorem, tradit Layman. loc. c.

Quæstio 719. An, & quid speciale sit hac in parte circa monasteria monialium?

Respondeo eadem, quæ dicta sunt quæst. præced. Procedere quōque respectu monasteriorum monialium, modò respectu exercitii ipsius curz accedat auctorizabilis institutio Episcopi. Lott. l. 2. q. 12. n. 33. citans Felin. in c. cum venerabilis, de excep. n. 36. & Rot. decis. 2. 4. n. 4. de prab. in antiquior. licet enim moniales non sint capaces curz, vel ejus exercitii actualis, sunt tamen capaces juris deputandi personam capace[m] ejus potestatis. Lot. loc. cit. n. 34.

Quæstio 720. Quid possint Abbates & Prælati inferiores circa beneficiorum provisiones?

1. Respondeo regulariter non habent jus conferendi beneficia, sed jus illud, ut dictum, propriè ad Episcopos spectat. Tond. qq. benef. p. 2. c. 3. §. 9. n. 1. citans Gonz. ad reg. 8. §. 1. pro am. n. 21. Possunt tamen jus instituendi & conferendi beneficia acquirere ex privilegio, consuetudine vel præscriptione immemoriali. Tond. ibid. n. 3. citans Lamb. de jure p. 1. 2. p. 3. q. 1. a. 10. cum communi. Et si enim ea, quæ sunt ordinis Episcopalis, præscribi nequeant, ea tamen, quæ sunt jurisdictionis vel simplicis dignitatis Episcopalis, præscribi possunt

Dd 3

sunt